

С. А. Генсірук, М. Н. Зеленський

Водоохоронні ліси

ВОДООХОРОННІ ЛІСИ – ліси, які регулюють водний режим певної місцевості; смуги лісів по берегах річок, озер, водосховищ та інших водних об'єктів, що безпосередньо прилягають до русла річки чи берега водоймища. Осн. функції: стабілізація гідролог. режиму тер. водозборів; переведення поверхн. стоку вод у внутр.-ґрунтовий; регулювання рівня води у річках і охорона їх від забруднення; захист берегів від розмивання і попередження замулювання рік; зниження температури води і покращення умов нересту риби. В. л. виділяють уздовж річок довж. понад 25 км і навколо озер та водосховищ пл. понад 100 га; шир. В. л. встановлюється залежно від регіону, басейну морів, лісорослин. зони, довжини річок, умов рельєфу, висоти над р. м. і коливається в Україні від 300 м до 1000 м. У горах Криму і Карпат шир. їх із збільшенням протяжності схилу понад 500 м на кожні 100 м збільшується на 50 м, а зі зростанням крутизни схилу понад 10° на 5° – додатково на 20 м проти встановлених норм. Схили крутизною понад 30°, що прилягають до рік, повністю включаються у заборонені смуги. Навколо озер і водосховищ ширина В. л. дорівнює ширині виділених смуг вздовж річок, які впадають або витікають з них. Для рік довж. понад 1000 км і озер та водосховищ пл. понад 10 тис. га ширина смуг встановлюється спец. рішеннями.

Заборонені смуги лісів по берегах водних об'єктів виділяються із лісів 2-ї групи. У лісах 1-ї групи, віднесених до ін. категорій захисту з більш суворим режимом ведення ліс. господарства, вказані смуги не виділяються. У В. л. встановлюється спец. режим ведення ліс. госп-в, спрямов. на підвищення їх водоохорон. і ґрунтозахис. ролі. У них проводяться рубки догляду, сан. рубки, допускаються лісовідновні рубки. Широко практикується штучне лісовідновлення та лісорозведення.

В Україні пл. В. л. 271,4 тис. га із запасом 51,1 млн м³. У Карпатах пл. В. л. 66,9 тис. га.

Бібліографічний опис:

Водоохоронні ліси / С. А. Генсірук, М. Н. Зеленський // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2006. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-27341>

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).